Devlet Nüshası

CAM-İŞ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam Sanayi İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare edenler:
Nevzat Şeker, Hüseyin Kara
Cemil Gider, Lutfi Ak.

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri Siyasî, içtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI : 17 — Her ayın 1 inde çıkar — Adres : Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul — 1/MART/1954 — Fiatı : 10 Kuruş

İKİNCİ ÇALIŞMA MECLİSİNDE İŞÇİLER LEHİNE MÜHİM KARARLAR ALINDI

Çalışma Bakanı Sayın Hayrettin Erkmenin çok veciz bir nutku ile 15/2/1954 günü saat 9.30 da açılan çalışma kongresi gündemin tümü üzerindeki mütalâaları tesbit etmiş, müteakiben üç komisyon halinde çalışmalarına başlamıştır.

Komisyonlar numara sırası ile 1 — 2 — 3 e ayrıldılar. İşçi ve işveren delegeler her üç komisyonda da çalışabilmeleri için kayıtlarını yaptırdılar.

1. Nolu komisyon: İş kanununun şumulü, tarım iş kanunu, sendikalar kanunu.

2. Nolu Komisyon: İş aktinin fesih mevzuu, kollektif mukaveleler asgari ücret mevzuu.

3. Nolu Komisyon: İş müddetleri mevzuu, iş emniyeti mevzuu, ücretli yıllık izin gibi mes'elelerle

sermayenin önemi ve emeğin değeri en vaciz bir lisanla belirtilmiş olup nezih bir hava ve olgun bir anlayış içerisinde geçen kongre bazı tereddütleri de izale etmesi

işçiye hizmet suresine göre kıdem hakkı verilecektir.

Ayrıca kıdem haklarının senede bir aylık ücret tutarında ödenmesi şekli kararlaştırılmış bu arada kıdeme esas olan üç senelik müddetin bir seneye indirilerek bir senelik hizmet süresi olanlarında kıdem hakkı almaları ve 5953 sayılı kanundaki tazminat esaslarının iş kanununa alınması kararlaştırılmıştır.

(Devamı 4 de)

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen

müzakerelerine devam ettiler.

Kongreye mütalâaları alınmak üzere müşahit delege olarak davet edilen ilim adamlarımızdan İstanbul Üniversitesi İçtimaiyat Enstitüsü Profesörü Dr. Orhan Tuna ve Sayın Profesör Ferit Hakkı Saymen gibi büyük ilmî kıymetler komisyonların ve genel kurulun çalışmalarına istikamet vermekte ilim ışığı ile boşlukları doldurmakta sarfettikleri büyük gayretle yekûn delegelerin takdir ve şükranlarını kazandılar.

Başlangıçta çalışma kongresi işçilere, işverenlere ve sosyal hayatımızda büyük bir ışık tutmuş olup taraflar samimi bir anlayış içerisinde müzakerelere devam ederken en hararetli meseleler dahi Millî menfaatleri ihata eden işçi ve işverenlerin menfaatlerini meczeden bir lisanla mütalâa edilmiş sosyal kalkınmamızda Millî

ve her sene toplanması lüzumunu katileşmesi bakımından Türk sosyal hayatının gelişmesinde çok faideli olmuştur.

Çalışma kongresinin umumi manada çok faideli olduğuna inandığımız mesaisinden bazı hususlarda zikre değer bulmaktayım.

Şöyleki: Çalışma Meclisinin iki No.lu komisyonu meclis faaliyetinin siklet merkezini teşkil ediyordu.

İş Aktinin fesih mevzuu, Kollektif mukaveleler ve asgari ücret meseleleri gibi gündeminde üç mühim ana mevzuu bulunan mezkûr komisyondaki müzakereler ciddi hararetli oldu. Bu arada iş aktinin fesih mevzuunda kararlaştırılan en mühim mesele halen kanunda bulunan kıdem tazminatının kıdem hakkı olarak kabul edilmesi idi. Böylece akit, ölen işçinin tek taraflı fesih ve her ne surette olursa olsun infisahında

Zam mevzuunda ihtilâf çtık

Günden güne ağırlaşan hayat pahalılığı karşısında işçilerimizin bir nebze olsun rerahını temin otmek için ücretlere bir miktar zam yapılması hakkındaki sendikamızın teşebbüsleri bugüne kadar bir netice vermediğinden toplulukla iş ihtilâfı çıkarmaya karar verilmiş olup bu hustaki formaliteler tamamlanıp 24/2/1954 tarihinde resmen müeseseye müracaat edlimiştir. Sendika istediğinde muvaffak olacağında emindir. Çünkü her hususta ki faktörler işçinin lehinedir. Temennimiz ihtilâfın Hakem kurullarına gitmeden iş yerimizde halledilmesidir. .

Bu İş İhtilâfını yürütecek komisyona Hasan Türkay, Cemil Gider ve Nevzat Şeker seçilmiş olup tekliflerimiz aşağıdadır.

1 — 65 kuruşa kadar ücret alanlara % 50, 65 kuruş dahil 90 kuruşa kadar ücret alanlara % 40; 90 kuruştan yukarı ücret alanlara % 30.

2 — Yürürlükte olan goble akort talimatnamesinin, işçiler aleyhine olan hukuki hükümlerin islahı ve goble, Dekor ve Paketleme servislerine ait akort tarifelerine % 20 zam verilmesidir.

3 — Her çocuk başına 10.. lira verilmesi.

4 — Primin bütün işçilere teşmil edilmesine. .

büyük bir ihmal

Ticaret servsiimizin programsız çalışmasından ötürü müessesemiz kumsuzluk yüzünden kriz geçirmektedir.

Tamiri biten 3 nolu fırın kum gelmediği takdirde imalâta geçemiyecektir. Bu yüzden de hem çalışan işçiler, maddi bakımdan mutazarrır olacak, hem de müessese mühim zararlara uğrayacaktır. Bu durumu yaratan müsebbipler kim ise? şiddetle cezalandırılmasını Umûm Müdürlükten beklemekteyiz.

Not : Yine kumsuzluk yüzünden 4 nolu fırının imalâtına son verilip, ocaktaki madenler boşaltılmaktadır.

iş ihtilâfını niçin açıyoruz

Yazan : Hüseyin KARA

İki seneden beri primin bütün işçiye teşmili, 1 seneden beri ücretlere zam yapılması, 5 aydan beri de akort tarifelerinin tâdili hususunda iş verenlerimize yaptığımız daimî ve ısrarlı taleplerimiz hâlâ bir türlü çıkmazdan kurtulamamıştır.

Tâ, sabık Umum Müdürümüz Adil Aktuluğ'un zamanından beri ileri sürdüğümüz prim ve zam isteklerimiz müspet karşılandığı, İdare Meclisi üyelerinin fikirlerine arz edildiği ve bu taleplermizin komisyonlar kurulup tesbit edilmesi kararlaştırıldığı halde, son günlerde bilmem hangi saikler bu hakların gerçekleşmesine mâni oldu. Ha oldu, ha olacak, ha hazırlandı, ha hazırlanacak diye mütemadiyen işveren vekillerimiz bizleri oyalayıp bir türlü tatbik yoluna gitmemeleri işçilerimizi hüsrana uğratmıştır. Belki bu haklı taleplerimz günün birinde muhakkak hak sahiplerine verilecektir. Verilecektir amma «Zenginin gönlü olunca fakirin canı çıkar» ata sözü tâbirine düşmüş oluyoruz.

Eğer taleplerimizde haksız veya aşırı isek iş verenlerimiz, bize desinler ki: Siz bu isteklerinizde haksız ve aşırısınız. Bizde ona göre kendimzi frenliyelim. Yok, haklı isek bu haklarımızı mümkün olduğu kadar işçilerimize, teslim etmek iş verenlerimizin, vicdani bir borcudur.

Prim meselesi bugün işçiyi ikiye ayırmıştır. İşçilerimizin bir kısmı almıyor. Meselâ: Asis makinesi, Feeder makineleri ustabaşıları, ustaları, işçileri prim alıyor: ne yazık ki, imalâtın nâzım rolünü oynayan üç yüz elli kişilik goble servisi ustabaşıları, ustaları ve işçileri primden mahrum kalıyor. Bu şekilde bütün servisleri karşılaştıracak olursak bir kısmı prim alır, bir kısmı prim almaz. Prim istihsalinin artmasında, mademki işçiyi gayrete ve daha çok çalışmağa sevk etmek için verilen bir para neden bütün işçiye teşmil edilmiyor?.

Zam meselesine gelince, bugün sekiz, on senelik işçiler vardır ki, hâlâ saat ücretleri 40 veya 45 kuruştur. Bunun

(Devamı 4 de)

Çalışma Vekilinin açış nutku

İkinci Çalışma Meclisi 15 Şubat 954 Pazartesi saat 10 da Kızılay Genel Müdürlüğü salonunda toplanarak çalışmalarına başlamıştır. Toplantıda, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen, B.M.M. Çalışma Komisyonu üyeleri, Çalışma Vekâleti Müsteşarı ve Umum Müdürlerle muavinleri, şube müdürleri, vekâletler, işçi ve işveren temsilcileri hazır bulunmuşlardır.

(Devamı 4 de)

İş Bankası umum müdürü

İş Bankası U. Müdürü Üzeyir Avunduk

Türkiye İş Bankası İdare Meclisi, Muvaffak İşmen'in ölümü ile boşalan Umum Müdürlüğe Murahhas aza Üzeyir Avunduk getirilmiştir.

Türkiye Ticaret âleminin en tanınmış bir şahsiyeti olan ve Türkiye Ticaret Odaları Sanai Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Başkanı olan Üzeyir Avunduk, esasen İş Bankasını bir yıldanberi murahhas aza sıfatile idâre etmekte idi.

Ticari mahfillerde büyük bir memnuniyet uyandıran bu tayin İş Bankası camiası içinde sevinç uyandırmıştır.

CAM—İŞ : Muhterem Üzeyir Avunduk'u tebrik eder ve vazifesinde muvaffakiyetler diler.

Hasan Türkay ve Hilmi Us'un mahkemesi

16 Ağustos 1953 günü Taksim Kıristal gazinosunda Hakem hey'etleri hakkında yapılan bir toplantıdaki konuşmalarından dolayı sendikamız Reisi Hasan Türkay ile Teksitil Sendikası İdare hey'etinden Hilmi Uzun mahkemeye verildikleri malûmdur.

22 2 1954 günü saat 11 de 4. üncü Asliye Cezada ikinci defa olarak mahkeme edilen arkadaşlarımızın müdafaalarını Avukat Necati Tüme ve Avukat Şinasi Yahya üzerlerine almışlardı.

Avukatlar orta yerde mevcut bir suç olmadığından ve esasen kimsenin dâvacı olarak duruşmaya iştirak etmediğinden bahisle mahkemenin düşmesi gerektiğini ileri sürmüşlerse de. Mahkeme hey'eti gelmiyen şahitlerin dinlenmesine karar vererek mahkemeyi 12 Nisan 1954 tarihine talik etmişlerdir.

Çalışma Vekilinin kapanış nutku

Bu konuşmalardan sonra söz alan Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen bir konuşma ile meclisi kapatmıştır. Hayrettin Erkmen bu konuşmasında demiştir ki:

«Çalışma Meclisinin muhterem âzaları:

Beş gündenberi devam eden kasif ve dikkatli mesainizi yakından takdir ve hayranlıkla takip ettim. Esasen sizleri toplantıya çağırırken bir lâhza dahi şüphe etmemiştim ki, toplantımız yapıcı bir hava içinde geçecek, fikirlerinizin berraklığı ve zıd sanılan prensipleri bağdaştırmak husundaki mahare-

(Devamı 4 de)

Kızılay

Uzun senelerdenberi memleketimizin her tarafından ve her türlü tardımlarını esirgemeden Sel, Yangın, Zelzele gibi eşine benzer bütün felâketlere bir yıldırım hızile koşan ve fakir kimselere sıcak bir çorbasın içirmeyi şiar edinmiş bulunan (Türkiye Kızılay Derneği) Paşabahçedede bu karakış gününde biçare kalmış olan muhitimiz yoksullarını ele alarak bir Kızılay teşkilâtı kurmak için teşebbüse geçmişe ve 29/1/1954 tarihinden itibaren (Türkiye Kızılay Derneği Paşabahçe kolu) namı altındaki teşkilât faaliyete geçmiş ve yemek tevziatına hassasiyetle devam ederken ayrıca havaların çok soğuk gitmesi yüzünden alicenap kimselerin yardımı ileteşkilâtımız muhtaç kimselere odun tevzii etmiştir:

Sayın yurttaş teşkilâtımıza manen ve maddeten büyük veya küçük yardımlarda bulunanlara teşkilât adına teşekkür emeyi bir vzife sayarken Kızılaya ayda en küçük bir yardımla üye olmalarını sayın yurtdaşlardan candan dileriz.

DİN, IRK, MİLLİYET, VE SİYASET Gözetmeksizin herkesin yardımına koşar Kızılay Herkesindir.

KIZILAY

Sağlık bahisleri

VEREM HASTALIĞI

Dr. Tarık Kıratlı
İşçi Sigortaları Kurumu Paşabahçe Dispanseri Baş Hekimi ve Dahiliye Mütehassısı

Akciğer Vereminin Kiliniği:

Şimdiye kadar hastalığın ehemmiyetinden, mkrobundan ve sirayet yollarıdan bahis ettik. Bu gün asıl hastalığın kendisinden ve gelecek sayılarda tedavisinden, korunma çarelerinden bahis ederek bu hastalığı tamamlamış olacağım.

Akciğer vereminin olgunlaşma devresindeki seyri ve belirtileri bugün herkesçe malumdur. Yalnız bugüne kadar tekrarlanan ve tazelenen sorular şunlardır. Verem nasıl başlar, ne zaman başlar, nerede başlar. Verem basilini keşif eden Koch'a göre basil çocukluk devresinde alınır. Ve ilk enfeksiyon kabilyonu erişkin veremin başlangıcını yazar. Uzun seneler erişkin akciğer leziyonunun gelişmesini üç devreye ayırmak klâsik olmuştur.

1 — Birinci devre : Enfiltrasyon (irtişah)

2 — İkinci devre : Kazaifikasiyon (Peynileşme, yumuşama

3 — Üçüncü devre : Kovern (Erime) devresidir. Bu safhada hastalığın akibeti ikidir. Ya tedavi ile tamamen eyi olur veya Fitiziye denecek ölümle netcelenir. Yine klasikler, verem basilinin akciğerlerin tepesinde yerleştiğini, hastalık buradan başladığını bilâhare aşağılara doğru yayıldığını inanırlardı. Mamafi son zamanlara kadar hekimleri meşgul eden klinik ve Fizik muayeneleri ehemmiyet verilmiştir. Erken teşhs çin umum hastalık belirtileri (Yorgunluk, zayıflama, oynak ateş, gece terleri vesaire aranmağa başlanmıştır.

Rontken muayeneleri çok değerli bir metot halinde kiliniğe girdikten sonra akciğer veremi teşhisinde en başta yer almıştır. Bir çok hastalarda tüberkilozun yalnız tepe bölgesinde oturduğunu gerek kilinik ve gerekse radyolojik görülmüş olduğundan bu suretle eski düşüncenin doğruluğunu en modern bir vasıta olan Rontken ile meydana konmuştur.

1922 senesinde Assmann erişkinlerde izale bir akciğer odağı tarif etti. Odak başlangıçta çok defa temiz akciğer alanında, daha ziyade serbest tepelerde tek olarak bulunur. Rontkende mhtut yuvarlak ve mütecaviz bir gölge halindedir. Kenarları pek bellidir. Fakat çevresinden bariz bir hudutla ayrılmış değildir. Assumann'ın görgüleri le meydana çıkan tüberküloz tepe bölgesinden ziyade köprücük kemiği altında teşekkül ettiği kanaati vardır.

Son zamanlarda akciğer tüberkilozu köprücük kemiği altındaki sahada erken irtişah — Primer enfiltrok halinde tezahür ettiği kabul edilmiştir. İrtişahın etrafında bir hale vardır. Buna Perifakol irtişah denir. Çok defa belirti vermeden seyir eden ve yalnız Rontken ile meydana çıkarılabilir. Bazan gelişmesi artarak Peynirleşme ve erime husule gelir. Ve nihayet Kovern (Kovuk) teşekkül eder o zaman bir grip tablosu altında aşikar belirtiler gösterir. Akciğer vereminin Potolojik safhalarını ve teariferini uzun uzadiye anlatmaktansa hastalığın ağrızlarını (Belirtilerini) bilmemiz muvafık olur.

(Devam ıGelecek Sayıda)

Rasyonal çalışma nedir ve nasıl olur ?

Yazan : Lütfi AK

Rasyonal çalışma deyince hiç şüphesizki ilk akla gelen şey Normal çalışmadır.

Bu vesile ilede uzun zamandan beri müesesemiz tarafından servislere asılan tamimlerde rasyonal çalışmadan bahsedilir. Fakat bir işçinin normal çalışması için nelere sahip olması lâzımdır bundan hiç bahsedilmez. Ve bu husustada hiç bir zaman işçilerle işverenler arasında bir toplandı yapılıpta bir konferans verilmez yalnız rasyonal çalışma deyip gideriz

Rasyonal çalışma tek taraflı olmaz hiç şüphesizki bu çalışmaya işçiyi sevk edecek olan işverendir amma nasıl birazcık bunun üzerinde durmak lâzımdır Mesela tiryaj servisinde veya malaturada çalışan bir işçi aynı işi yapar ayni randımanı verir fakat diğer arkadaşı ile arasındaki fark şu onun saat ücreti elli kuruş ise diğer arkadaşının elli beş kuruştur.

Prime gelince o yirmi lira alır ödeki onbeş lira alır. sonra en ufak bir hata yapsa der hal ihtar alır bilhassa son hal ihtar alır bilhassa son zamanlarda goble servisinde posta başılara yapılan ihtarlar gibi dünyada hatasız insan gelip geçtiği tasavvur edilmez her hataya bir ihtar yapılırsa o işçi her halde iyi bir randıman veremez çünkü korku ile çalışır bir hata olurda ihtar alırım diye vereceği randımanın yarısını verir. Bu gibi haller rasyonal çalışmanın engellerindendir Yukarıda belirttiğim hususlar işverenlerimiz tarafından halledilirse rasyonal çalışma dediğimiz nesne zaten kendliiğinden hallediliverir.

Son günlerdede çalışma şekli Almanyadaki Cam Fabrikasındaki çalışma şekline dönmektedir. Almanyaya gitmediğimiz için bilmyoruz oradaki işçilerde bizim çalıştığımız hayat şartları ile mücadele ediyorlarmı bu hususta bir bilgimiz olmadığı için bir şey söyleyemeyiz. İnşallah bu davalar halledilirde bizde müessesede istediğimize kavuşuruz.

Bu karara işveren itiraz ettiğinden ihtilâf Ankara Yüksek Hakem Hey'etine intikal ettirilmiştir.

Cam - İş : Komşu müesese işçilerini tebrik ederiz.

İmâl telâkkimiz

lümdür.

Bugün dünyanın hiç bir yerinde, her türlü eşya, dolayısile cam imalcilerinden, durmadan arttırmak zorunda bulundukları mamul adedinin müstehlik tarafından beğenilmesinin, tercih edilmesinin esas olduğunu bilmeyen ve ona uymayanı yoktur. Böylesi tasavvur bile edilemez. Zamanının mamulü olan halk yığınları (müstehlik) kendi zevk, kolaylık ve orijinalite hasalarına uygun olmayan eşle olduğu kadar yani kemiyette olduğu kadar keyfiyetle olmuyormu acaba. Bu düşünce ve espri tarafıdırkı işin, herkezin hoşuna gitmez. Zor gelir.

Bütün tarih boyunca eşya eşya imalinin ait olduğu zamanla zaruri bir irtibatı olmuştur. Ancak bu irtibat sayesinde beka sağlanabilir. Zamana uyamayanlar, yenişemeyenler kopup gerilerde kalır, çürür ve ölürler. Her şey fani, ama böylesi zamansız o-

İmalâtımızı, asrımızın telâkki ve zevkine uydurmak yani onu günün maddi ve manevi ihtiyaçlarına muvazi kılmak deyince hemen daima sür'atli yarış otomobillerini tepkili jet uçaklarını hatırlar ve bu asır sür'at asrıdır, biz ise imalâtçıyız imalâtımızı hızlandıralım - hızlandırabildiğimiz kadar sonra teknik kalite, deriz de başka bir şey demeyiz. Bunda gerçek payının az olmadığını herkez kabul eder. Tekâmüller sür'atyaya etse etse başka çaresi olmadığı için iltifat eder.

Fabrikamız imalâtla ilgili bulunan gerçeklerin üstünde olan bu gerçeği o kadar umursamıyorki - meselâ züccaciye imalinde 935 senesinde kabul edilen mal desenlerinde bugüne kadar en ufak bir değişiklik lüzumunu duymamıştır. Böyle bir mesele mevzubahis bile olmuyor. Son zamanlarda bardak ve sürahi desenlerinde yapılan değişiklikler son derece mevzii ve esasdan değildir. Zevahir kurtarılmak istenmiştir.

Memleketimizde diğer her cins mal imalinde bir çok imkânsızlıklara rağmen, yenilik fikri daima hakimiyetini muhafaza etmiş dünya ve vatandaşlarımızın telâkki ve zevklerine cevap verilmeye çalışılmaktadır. Müesesesmiz ise tekrarlanagelen nakaratın muttasıl tekrarını nedense tercih etmiş daha doğrusu ilgililer kıpırdamak, kafalarını yorup rahatlarını kaçırmak istememişlerdir. Kendi hesaplarına hakları da yok değil. Adam nasıl olsa müşteri burnunu bura bura da olsa bu malı almaya mecburdur, prensibi. Bu politikanın her sahadaki encamı malum olduğu halde..

Demokrat ve liberal bir memlekette eşya imalinin standardize edilmesi bir boksörün hazırol vaziyetinde dövüşe kalkmasına benzer.

Rakip çeşitli figür ve eskivlerle adamı helâk eder. Ringe çıkabildiği gün bizi nakavt edeceği muhakkaktır. Memleketimizde şimdilik rakiplerle de devlet sayesinde karşılaşmıyoruz diye gafletimiz mazur görülmez. mazur görülemez.

Müesessemizde, mamullerimizin asrın tekamülüne uymasını esas olarak hakiki ticaret prensiplerile çalışması icabeden Ticaret Servisimiz vazifesinin, ister istemez satılan malın faturasını tanzimden ibaret olduğunu zannetmesi ne garip ne acı.

İlerde zuhuru melhuz rakiplerimiz karşısında mağlup olacağımız muhakkak olduğu gibi bugün bile bardağımızın içine su almaktan başka hiç bir tarafı olmaması satışımıza tesir eden önemli bir faktör sayılmazmı.

Ticaret Servisimizin bizden ileri memleketlerin maliâtına esas olan şekil, renk ve desenlerinden faydalanarak hatta daha farklı ve memleketimize has olan motifleri de karıştırarak yepyeni kompozisyonlar meydana getirmesi ondan beklenen bir lutuf değil düpedüz mükellef olduğu bir vazifedir.

Fabrikalarımızın memur kadrosunda en basit ve hatta çok defa lüzumsuz bir iş için bile bir memur veya usta bulundurulduğu halde güzel san'atlardan anlayan yeni ve orijinal şekiller, renkler teklif edebilecek bir ressam veya mümasili bir elemanın bulunmasına lüzum görmemiştir. Avrupa memleketlerinde ve Amerikada bu işlerin geniş ve selâhiyetli kadrolar tarafından tedvir ve takip edildiği bizim bile malumumuz oldu. Ticaret Servisine lütfen hatırlatıyoruz.

Bu mevzuda nekadar üzülsek ve üzüntümüzü nekadar anlatmaya çalışsak azdır. Ancak hiç olmassa, dış memleketlerde imal edilen camdan mal kolleksiyonlarının, olmasa kataloklarının temin edilerek bugün halâ demode modeller üzerinden yürüyegelen yeknesak imalâtımızı, işi yanlız kendi zaviyesinden gören bir iki tüccarın arzularına tabi tutmadan, fabrikamızın büyüklüğüne ve imkânlarının genişliğine has derecede asrın zevk ve tekâmülüne uydurma cihetine gidilmesini Ticaret Servisimize evvelâ teklif sonra kendilerinden talep ediyoruz.

Biraz yorulacaklar ama, kusura bakmasınlar. Zaruret hasıl olmsaydı keyiflerini kaçırmak istemezdik.

Hasan TÜRKAY

İŞ İHTİLAFLARIMIZDAN BEKÇİ ETFAİYECİ VE USTABAŞILARDA İSTİFADE EDECEKLER.

İş İhtilâflarımızdan bekçi etfaiyeci ve ustabaşılarda istifade edecekler.

Diğer sutunlarda tasilâtını verdiğimiz zam mevzuunda açtığımız ihtilâfdan Maaşlı ustabaşı, Bekçi ve etfaiyeciler de muvaffak olunduğu takdirde faydalanacaklardır.

Bazı kimselerin yanlız saat ücreti ile çalışan işçilerin bu ihtilâfdan faydalanacakları şeklinde yaptıkları dedikodu asılsızdır.

ZAM MEVZUUNDA İHTİLAF AÇAN İKİ SENDİKA ZAM ALDI

Ücretlerinin düşüklüğünden bahisle zam isteyen ve bu teklifleri işverenlerince kabul edilmediğinden Beykoz Deri ve Kundura işçileri sendikası ile Paşabahçe Tekel İspirto işçileri Sendikası zam mevzuunda ihtilâf açmışlar ve hakem hey'etleri kararı ile haklarını kabul ettirmişlerdir.

Beykoz deri ve kundura işçilerinin ücretlerine vasati % 20 nispetinde zam yapılmıştır.

İspirto fabrikası işçileriin ise, her işçilerin saat ücretine 20 kuruş, her çocuk için ayda 5 lira ve yemek ücretlerinede günde 5 kuruş zammın yapılması İstanbul İl Hakem hey'eti tarafından kabul edilmiştir

BİR TAYİN

Münhal bulunan işçi sigortaları Kurumu Paşabahçe Dispanseri Baş Hekimliğine Dahiliye Mütehassısı Tarık Kıratlı Tayin edilmiştir. Başarılar dileriz.

Bayan İşçi arkadaşlara öğütlerim

Yazan :
İşçi Sigortaları Kurumu Paşabahçe Dispanseri Nisaiye mütehassısı Dr. Naci BUÇUKOĞLU

«RAHİM İLTİHAPLARI»

Kadın tenasül uzvunun en mühim hastalıklarından biride iltihaplardır. Yerlerine göre:

1°). Mefrit : Rahim içi iltihabı.
2°). Cerircit : Rahim ağzı iltihabı. .
3°). Adnexite : Rahim ve yumurtalık yolu iltihabı.
4°) Ocarit : Yumurtalık iltihabı .
5°). Vaginit : Hazne iltihabı
6°). Vulirt : Tenasül uzvu dış kısmı iltihabı.

Şimdi bunları sıra ile tetkik edelim:

1°.) Mefrit : Rahim içi iltihapları ekseriya üşütme neticesi olur. Myom ve diğer rahim urları neticesi böyle iltihaplar nadirdir. Birde rahim ve çocuk yatağı ile muhtelif sebeblerle, muhtelif kirli alet, ot. v.s. ile uğraşan kadınlarla enfektrörn dolayısiyle olur.

Mefritlerde ilk vasıf, koyu kirli renkte yapışkan, hafif kokulu bir akıntıdır.. Bilhassa adetlerde bu çoğalır, Bel, kasık sancıları olur. İdrar zaman zaman, sıklaşır. Büyük abdest ekseriya ağrılıdır. Mikroskop muayenesinde Streptokok ve Stafilokoklar mebzul olarak müşahade edilir.

2°.) Cerirsit : Rahim ağzının iltihabıdır. Ekseriya bir Erosion yoksa, rahim içi iltihabının nehlesinde olur. Açık renkli kokusuz bir iltihap manzarasında isede ekseriya en ufak bir tahriş ve soğuk alma neticesinde bu koyu sarı renkli pis kokulu olur. Devamlı olduğu cihetle kadını çok bizar eder. Bel, kasık ağrısı çok olur. Kadınlık vazifesinde çok sancı olur. Kısırlığın belli başlı sebeplerindendir. İştahsızlık, baş ağrısı umumi halsizlik, sinirlilik çok görülen arazlardandır.

Mefrit Cerircit daima beraber olur ve birbirini tamamlar. Adet zorlukları çeken her bayan arkadaşta muhakkak bunları aramalıdır.

(Devamı Var)

Ayda bir :

Uyku bedeli

Paşabahçe şişe ve cam fabrikasında her akşam bir mühendis (uyumak için) nöbet tutar.

Geçenlerde, nöbet tutan her mühendis için isimleri üzerinde yazılı çarşaf v. s. vermişler. .

On gün evvel nöbet tazminatı olarak verilen 50 şer saati az bulmuşlar ve bunun yerine 250 şer lira istemişlerdir. 200 liraya sonradan razı olmuşlar. Neticede müdüriyet bunu da vermiş.

Şimdide her nöbet tutan mühendis için bir pijama talep ediyorlarmış.

Bu günlerde nöbette (uyumakla) ilgili diğer taleplerin müdüriyete verileceği söylenmektedir.

Gazetelerden okuduklarım ve bizim Cemil'den dinlediklerimden edindiğim kanaate göre Çalışma Meclisinde en faal işveren Atıf İlmendir.

İşçinin lehindeki her teklife derhal muhalefet eden B. İlmen İstanbul İvrenler Sendikası Reisidir.

Geçen yıl Milyonluk Süreyya Paşa Çiftliğini işçi Sigortalarına bağışlayan ve işçiler içn bnlerce lra teberrüde bulunan Muhterem Süreyya Paşanında B. Atıf oğludur.

Muhterem pederi ne kadar işçi hamisi ise mahdumda onun aksidir.

Geçenlerde bu iki zattan bahis açılmış konuşuluyordu. Arkadaşlardan biri heyacanlanmıştı şöyle dedi.

Bir tarafta işçiye her şeyini vermeyi dahi göze alan muhterem bir Paşa, diğer tarafta emeğin hakkına yerde darbe indiren bir Paşazade, ne zıddiyet bu yarabbim.

Bir Sendikacı

Sohbet :

Kum!..

Bir Sendikacı

Yazımızın başlığı bir çoklarınızın ihtimal hayretini mucip olacak. Öyle ya K U M.

Bazı okuyucularımız Sohbetçi arkadaş ne yazdı bu ay bir bakalım hele diyecekler. Sayfayı çevirip bakacaklar kum.

Bazı şefler, şu sohbetçi bakalım bu nüsha ne herzeler karıştırıyor merakile sütunumuza bakacaklar. Kum.

Bize bu nüsha için bazı dökümanlar verenler ve verdikleri haberin sohbetimizde ne şekil aldığına merak edenler sütunumuza bakacaklar Kum.

Belki de bizi hafiften, kalaylayacaklar bile.

Kum hani parası çok birinden bahis açılınca adam sende derler (denizde kum onda para.)

Birinin diğerine savurduğu tehdit, yahut birinin yapmak istediği bir icraat, neticesiz kaldı mı, hemen meşhur cümleyi yapıştırırlar. Sel gitti kum kaldı.

Bir toplanıya katılmış arkadaşınıza sorarsınız kalabalık mıydı? O cevap verir Ooooh sorma kum gibi insan kaynıyordu.

Kum'un keyfi konuşmalarımızda ve tesbihlerimizdeki yeri inkâr edilemez.

Amma bizim burada yazmak istediğimiz bu değil.

Kum cam dediğimiz nesnenin dörtte üçünü teşkil eden bir madde olduğu için, biz burada sanayiimizin çalışmasında esaslı rolü olan bu ana maddenin bu yıl Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikalarında uğradığı ihmalden bahsedeceğiz...

Kum bu müesse kurulduğu günden beri Çatalcanın Podima sahil köyünden temin edilir.

Son yıllarda kumun fabrikaya teslim tonu on beş lira civarında idi.

Karadeniz gibi hırçın bir denizin sahilinde bulunan bu köyden senenin her mevsminde nakliyat mümkün olmadığı için ilgili servis tertibatını alır Mayıs ile Ağustos ayları arasında bir yıllık ihtiyaç depo edilirdi.

Geçen yıl bahsi geçen aylarda bu iş için tutulan tek motörü olan müteahhit (Başka biri daha bulunmazmış gibi) bir senelik ihtiyacın ancak yarıdan fazlasını getirebilmiş.

Naklyat mevsimi sona erdikten sonra hesap kitap ediyorlar. Bakıyorlar hakikat yukarıda yazdığım gibi.

Allah büyüktür diyorlar, hele elimizdekini bir kullanalım.. Şimdi atom devrindeyiz. .Bazı gazeteler atomun mevsimler ve rüzgârlar üzerinde bile tesiri olduğunu yazıyorlar. Kmbilir belki bu sene kışın yerine yaz geliverir.

Uzatmıyalım Aralık sonunda eldeki kum stoku suyunu çekiyor. Anbar Ticaret Müdürlüğüne haber veriyor. Elde on güne yetecek kadar kum var.

Ticareti bir telâştır alıyor. İş Umum Müdüre aksediyor konuşmalar yazışmalar toplantılar yapılıyor. Derken anbar ve harman ikinci bir ihbar yapıyorlar. Diyorlar ki, bir haftalık kum stokumuz kaldı.

Mevsim malûm lâpa lâpa kar yağıyor. Podimaya bırakın denizden gitmeyi, karadan dahi gitmeye imkân yok.

Bu patırdı esnasında Çatalcanın Kabakça köyünden bir haber alıyorlar. .Haber şu işinize yarayacak evsafta size kum verebiliriz.

Derhal bir kimyager gidip numune alıyor. Ve tahlil ediyorlar ve tonu otuz liradan (Evsaf bakımından on beş liralıktan aşağıdır) pazarlığı yapılıyor ve böylece binlerce insanın çalıştığı sanayii tatil edilme tehlikesini br müddet için bertaraf ediyor.

Bir müddet için diyoruz zira bu satırları yazarken depoda iki güne yetebilecek miktarda kum mevcuttur.

Çanakkale şehitleri için

Abide yaptırılıyor

Çanakkale vatan topraklarınını müdafaasında vazife alarak seve seve canını veren ve şehitlik mertebesine ulaşan Mehmetçik için, bir âbide yaptırılması hususunda harekete geçen Cemiyete iştirak eden Türk işçileri de bu kutsî vazifede millî duygularına has başarılarını göstermek üzere 28/2/1954 Pazar günü saat 11 de İstanbul Vilâyeti salonlarında ilk toplantılarını yapmışlar ve müspet kararlara varmışlardır.

Cam - İş Gazetesi Çanakkale Şehitleri Abidesini yapmak üzere işçilerinde dahil olduğu bu cemiyete candan başarılar diler.

Bir mensucat şirketi

Azami işçi ücretini artırdı

Mensucat Santral Türk Anonim Şirketi Yedikule İplik ve Gazlı Çeşme Pamuklu Mensucat fabrikalarında halen 400 kuruş cıvarında olan asgarî ücret şirket tarafından görülen lüzum üzerine ayarlanmış, günde 60 kuruşu yemek karşılığı olmak şartile 510 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Yeni ücretler 1 Şubat 954 ten itibaren başlamaktadır.

Böylelikle yeni işe giren bir mesleksiz işçi, saatte 56 kuruş olacaktır.

İş yerinde disiplin ve intizam

İş yerimizde son günlerde bazı tedbirlerin alınması ile işçilerimizin çalışma şekli iyi bir düzene sokulmaktadır. Güzel bir tedbir ve gerçek bir intizam iş yerinin ve çalışmanın aynasıdır.

Fakat sadece işçilerimizi disipline ve intizama bağlamak kâfi gelmez. Bunun yanında işçi ücretlerinin de ayarlanması ve intizama konulması lâzım. Sonra iş yerini de intizama sokmak lâzım. Meselâ: Goblede işçilerimizin ekmekleri pencere kenarlarında ve yahut sağa, sola asılan böylelikle eskici dükkânını andıran ceketlerin ceplerinde durmaktadır.

İşletmemiz, yukarıdaki husus ları da intizama koyacak olursa normal ve ahenkli bir çalışma sistemi iş yerimize hâkim olur.

H.K.

"İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi yayınlarından

Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu teşekkülü

Yazan :
Prof.. Dr.. Orhan TUNA

— Geçen Sayıdan Devam —

Bursada seçilen beş kişilik muvakkat İcra Komitesi, beş aylık bir faaliyet devresinde gerekli işleri yapmış ve formaliteleri hazırlamıştır Bursada 6. Nisan. 1952 tarihinde toplanan sendikalar temsilcileri TÜRK — İŞ' in Temmuz 952 de resmen faaliyete geçmesini kararlaştırmışlardır.

Gerçekden muvakkat icra komitesi bu karara uyarak çalışmalarını programlaştırmıştır. Nihayet 31/Temmuz/1952 tarihinde Ana tüzük Ankara Valiliğine verilmiş ve ayni gün muhtelif şehirlerde münteşir gazete ve dergiler Sendikacılığımızın inkişaf merhaleleri arasında ehemmiyetli bir yeri olan bu hâdiseyi Türk Umumi efkârına tebliğ eylemişlerdir.

Bu tarihden tam 36 gün sonra (6/9/1952) TÜRK — İŞ 'in ilk ve birinci Genel Kurul toplantısı İzmirde yapılmıştır. Bu kongreye Yurdun muhtelif şehirlerinde faaliyette bulunan 10 adet Federasyon ve Birlik iştirak etmiştir.

İlk kongre müzakereleri ve varılan kararlar:

6/9/1952 tarihinde İzmirde açılan ilk TÜRK — İŞ kongresinde bütün memleketden 69 delege iştirak etmiştir. Bu arada gerek işverenlerin gerek matbuatın pek az temsil edildiği göze çarpmaktaydı. Muvakkat Reis tarafından söylenen kısa açıs nutkundan sonra Çalışma Bakanı söz alarak Hükûmetin Sendikacılık hareketlerini tesir altında bulundurmağı hiçbir zaman düşünmediğini, sendikacılığımızın tam bir serbesti içinde gelişeceğin fadeden sonra, nte kim Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun sırfen işçilerin teşebbüslerile kurulmuş olduğunu, bunun bir inkişaf ve istihsale olduğunu, Hükûmet programının sendikaları Türk İçtimaî — iktisadi hayatının mühim bir unsuru telâkki ettiğini, sendikacıların kanunlarla kendilerine verilen hakları ehliyetle kullandıklarını sendikaların inkişafı için hürriyet ve emniyetin mevcut olduğunu ve bu organların bütün meşru vasıtalara sahip bulundukla rını söylemiştir. Diğer taraf dan yine Vekilin ifadesine göre, bu gün sendikalar üzerindeki Hükûmetin murakabesi asgari hadde indirilmiş ve kanunsuz müdaûhaleler tamamen ortadan kalkmıştır. Esasen insan hakları arasında rını söylemiştir.

İşveren delegesini takiben söz alan Birleşik Amerika Devletlerinin en büyük işçi teşekkülü olan «American Federation Of abour» un Avrupa temsilcisi ve «MilletLlerarası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu» nun icra komitesi azası tanınmış Sendikacı I. Brow Türkiyede sendikacı yer alan teşkilâtlanma hakkı ile kollektif müzakereler 98 sayılı Milletlerarası sözleşme ile kararlaştırıldıkdan sonra bu karar ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti tarafından tasdik edilmiştir. Vekile göre, işte bu günkü Konfederasyon merhalesi bu hür zihniyetin mahsulüdür. Bu gün memleketde sayısı 239 a varan Sendikalar Milli konfederasyonunun temellerini atmışlardır. Bundan sonra Vekil her hakkın bir vecibeye tekabül ettiğini, sendikacılık hareketlerine mesuliyet ve nizam şuurunun hakim olması gerektiğini, hudutsuz talep ve arzuların is'afına imkân bulunmadığını, sendikacılığımızın Milli iktisadiyatımız içinde mes'uliyet şuuruna sahip olması capeyledği işçi haklarını müdafaa ederken vazife ve mes'uliyetlerini müdrik olmasını, memleketde sermaye ihtilâflarını bertaraf etmek için sendikalara ehemmiyetli vazifeler terettüp eylediğini, Milletlerarası çalışmalar nasıl işbirliğine muhtaç ise, muhtelif sınıf ve zümreler arasında da durumun ayni bulunduğunu, böyle bir işbirliğinin tesis edilmesinin izhar demek olduğunu, bazı menfaat ihtilâfları tabi olmakla beraber bunların derhal halline teşebbüs edilmesinin ve iş şartları etrafında vaki pazarlıklar yanında işbirliğinin ihmal edilmesinin lâzım olduğunu söylemş ve aksi halde memleketde vahim sosyal huzursuzlukların başlıyacağına ve bunun normal iktisadi inkişafımızı aksatacağına şüphe bulunmadığını ifade etmiştir.

(Devamı var)

Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu icra heyetinin birinci altı aylık çalıma raporu

Vazife tarihimiz olan 8/8/1953 tarihli kongreden bu yana yapılabilen işler aşağıda sıralanmıştır:

Gerek kongrenin ve gerekse akebinde toplanan temsilciler meclisinin çalışmaları sonunda teraküm eden birçik işler olmuştur.

Teşkilâtımızın daha rasyonal çalışabilmesine ve zaman mefhumunun kısaltılmasını hedef tutan bu nevi çalışmaların neti.e ve ehemmiyetleri malûmdur.

Sayın Kurulumuzun malûmu veçhile, birinci plânda ilgilenmiye ve ehemmiyet vermeğe mecbur olduğumuz hayati nokta, teşekküllerarası müsbet irtibatı temin ve müşterek çalışma usullerini esaslaştırmakta toplanır. Lüzum ve hakikatına inandığımız bu ana prensibin vücut bulabilmesi için gerekli talimat ve programların hazırlanıp gönderildiği malûmatınız meyanındadır.

Sosyal gidiğimizde geniş yer verilen Çalışma Meclisinin toplanması hakkında mensuplarımızın haklı ve geniş taleplerini mem'i bir mâna etrafında toplamak isabetli olur. Mümessiller Meclisinin gündemde bulunan ve müzakere sonunda toplanması üzerinde ittifak edilen Çalışma Meclisi hakkında gerekli teşebbüslere geçilmiş ve 15 Şubat tarihinde toplanması imkânlar dahiline konulmuştur. Yalnız bütün bu mülâhazalar üzerinde dururken üzüntüyü mucip olan şu nokta üzerinde de durmak isteriz. Takdir edilir ki perakende bulunma ve çalışmaların semeresizliğidir ki bizleri daha toplu olmağa sevk ve mecbur etmiştir. Matlup olan toplanma ise çeşni bakımından olduğu kadar fiili ve fikri bakımdan da mucibi ehemmiyet olduğuna hüküm verilmişti. Hâl böyle iken müşterek çalışma bahsinde teşkilâtın hassasiyetini istihsale muvaffak olunamamıştır. Teşkilât ve dâvadaki ehemmiyeti yönünden bu kısma yer verilmesinde fayda görülmüştür.

Çalışma Meclisi hakkında kıymetli fikrilerinizden istifade edileceğine kati nazarlarla bakmakla beraber şekl ve sahası üzerinde dikkat edileceğini tabii bulmaktayız.

Bundan başka:

1. Teksif Federasyonu ile Mahmutpaşa İşverenleri arasında, zuhur eden ihtilâfla icabettiği şekilde alâkadar olunmuş ve ozaman alınan müsbet neticeleri nakzeden bir hal zuhur etmediğinden göre mühim bir meseleye hallolunmuş nazarı ile bakmaktayız.

2. Memleket sanayiinin mühim bir kısmını teşkil etmekle beraber gelişmeğe muhtaç gördüğümüz tel çivi ithalinin durdurulmasına mütedair müracaat üzerine Ticaret Vekâleti nezdinde lüzumlu teşebbüs yapılmış ve bilâhare yeniden istenilen malûmatlarda temin edilmiştir. Tetkikinin bitmesi ve sonuncunun müsbet olarak bildirileceğine güvenle intizar etmekteyiz.

3. Aziz Atanın Anıt - Kabre nakli sırasında, gerek merasime iştirak etmenin geniş tutulması ve gerekse iştirak edeek arkadaşların ikametlerini mümkün kılacak vasıtalar temin edilmiş, böylece şayanı ehemiyet olan merasim tarafımızdan her türlü titizliği görmüş olmasından derin bir huzur duyulmaktadır.

4. Kongrede eksik kalıp, seçimi temsilciler meclisine bırakılan, muhasip üzeliğe Eskişehir, Demiryolları İşçileri Federasyonu Reisi Ömer Ergün seçilmiştir. İşyerindeki durumunun nazik olması ve aslen Türk - İş kongresine yakın bir zamanın kalmış olması dolayısile arkadaşa ücretsiz izin alınması çarfeleri aranmış ve muvaffak olunmuştur. Bu işlerin takibi için kendisine fasılalı izinlerin verilmesi uygun görülmüş, böylece arkadaşın vazifesine başlaması mağduriyetine mahal verilmeden kolaylaştırılmıştır.

5. Hür Dünya Teşkilâtına üye olmak için karar münderacatı malûmdur. Bu vadideki müracaat, Kongreyi takip eden günlerde Başvekâlet ve Çalışma Vekâletine yapılmıştır. Durumun tahkiki için Vekâletçe istenilen kongre karar suretleri zamanında tevdi olunduğu halde henüz bir netice hasıl olmamıştır.

6. Bazı işyerlerinde, işçilerin hastalıktan mütevellit istirahatlı bulundukları sıradaki günlerin akabinde gelecek pazarın ücretli hafta tatilinden istisna edilmesi ittihaz olunmuş ve bazı hazsızlıklara yol açıldığı görülmüştür. Vekâlet nezdinde yapılan yazılı müracaatımız henüz cevaplandırılmış olmamakla beraber şifahi görüşmelerde neticenin lehi görüşmelerde neticenin lehimizde bir hükümle tesbit edileceği öğrenilmşitir.

7. Muhtelif teşekküllerden, buraca takibi lâzım gelen ihtilâf, tüzük tasdiki gibi işler zamanında takip olunmuş ve ilgililere zamanında bildirilmiştir.

8. İngiltere hükûmetince, Çalışma Vekâleti kanalı ile davet edilen iki sendikacının biri Türk - İş'den olmak üzere Reis Naci Kurt'un icabeti uygun görülmüş ve dönüşünde verdiği rapor teşkilâta tamim olunmuştur.

9. Sanayi bünyemizde çikolata ve şekerli bölümünün ehemmiyetli bir yer işgal ettiğine şüphe yoktur. Yakın tarihte ham madde yokluğu yüzünden bir durraklama devresinin baş göstermesi karşısında İstanbul Birliğinin müracaatı müsbet neticeler almamıza imkân vermiş ve gerekli tahsisin yapılması sağlanmıştır.

10. Kanunların muğlâk kısımlarını hesaba katmakla beraber, Bölge Çalışma Müdürlüklerinin verimsiz icraatları bariz şekilde göze çarpmaktadır. Bu vadide yapılan müracaatlarda nazarı itibara alınarak, gerektiği şekilde intikal ettirilmiş ve takip edilmekte olduğu öğrenilmiştir.

11. Zaman, zaman çeşitli maksatlarla Sendikalara ve sendikalı işçilere baskı yapıldığı en çok rastlanan hâdiselerdendir. En tazesinden vuku bulduğu Şişe ve Cam fabrikasındaki hâdise üzerine Çalışma Vekâletine gerekli tedbirlerin alınması için yazılmıştır.

12. Memleketimizde yeni tatbik edilmekte olan Trafik Kanunu bir çok cepheleri ile teşkilâtımızı ilgilendirmektedir. Bilhassa anılan kanunda kurulması derpiş olunan mahalli trafik komisyonlarında ilgili mesleki teşekkül

(Devamı var)

Vekilin açış nutku

(Baş tarafı 1 de)

İş akdinin feshi mevzuunun işçi ve işveren bakımlarından ortaya koyduğu meselelerle kollektif mukaveleler ve bu mukavelelerin çalışma hayatına sağlıyacağı menfaatler, asgari ücret mefhumu ve asgari ücretleri tesbit esasları, iş kanununun içşi sayısı ve iş kolları bakımından şümul sahasının tesbitinde nazara alınacak esaslar, Tarım İş Kanununun ana hatları üzerinde ilk hazırlık çalışmaları Sendikalar Kanunu tatbikatının ortaya koyduğu meseleler üzerinde çalışmalar, mahiyeti itibariyle hususiyet arzeden bazı iş kollarına ait iş müddetleri, işçilerin işyerinde iş kazalariyle meslek hastalıklarına karşı korunmaları mevzuunda işçilerin ve işverenlerin işbirliği yapmaları ve yıllık ücretli izin mevzuunda yapılmış bulunan hazırlıkların ana hatları üzerinde müzakereler yapacak olan meclisi Çalışma Vekili alkışlarla karşılanan bir nutukla açmıştır.

Çalışma Vekilinin açış nutku

Hayrettin Erkmen, Teşkilât kanununun 17 nci maddesi gereğince toplantıya davet edilen meclisi açmakla bahtiyarlığını tebarüz ettirerek, delegeleri, misafirleri, ilim adamlarını ve matbuat mümessillerini selâmlamış ve devamla demiştir ki:

Muhterem arkadaşlarım,

«Bugün açışını yapmaktan büyük bir zevk duyduğum Çalışma Meclisi, memleketimizde ikinci defa toplanmaktadır. Fakat bence meclisiniz, birinci çalışma meclisini teşkil eder.

Zira, 1947 yılında yapılan ilk toplantı, Çalışma Vekâletinin yeni kurulduğu, işçi ve işveren meslek teşekküllerinin fiili mevcudiyeti iktisap etmediği zamana rastlar. Bu sebepledir ki, o toplantının çalışma meclisi hüviyeti ve vazifeleri hakkında yurt efkârı umumiyesinde kâfi akis bırakmadığı iddia olunabilir.

Çalışma Meclisinin ehemmiyetini ve hizmetlerini tanıtmak ve kabul ettirmek gibi şerefli bir vazifenin uhdenize terettüp ettiğini ve bu mühim vazifenin icaplarına uygun hareket edeceğinize aslâ şüphemiz bulunmadığını ifade etmekle bahtiyarım.

Aziz arkadaşlarım;

Teşkilât kanunumuzun 17 nci maddesi Çalışma Meclisini şu suretle tarif etmektedir:

«Çalışma Bakanının veya Müsteşarın başkanlığı altında, Bakanlıklardan gönderilecek tam yetkili birer temsilci ile 4792 sayılı kanunun 12 nci maddesinde gösterilen işçi ve işveren temsilcilerinden toplu bir çalışma meclisi kurulur. Çalışma meclisi bakanlıkça belli edilen zamanda toplanır ve çalışma hayatiyle ilgili olmak üzere bakanlıkça verilecek konular hakkında incelereme ve görüşmelerde bulunarak düşüncelerini bildirir.»

Bu tariften anlaşılacağı veçhile çalışma meclisi; istişaridir; üçlüdür; iş kolları itibariyle temsilcidir ve ihtiyaridir.

İşverenlerin ve işçilerin müsavi sayıda çağrıldığı ve idarenin tam yetkili mümtaz elemanlarının katıldığı bu meclisten iş hayatımız yapıcı ve telif edici kararlar beklemektedir. Bu vasifta kararların ittihazı, muhterem hayetinizin dikkat ve basiretle çalışması; realist ve memleketçi görüşle hareket etmesi, fikir disiplinine riayetkâr kalması ve işbirliği zihniyetin tatbik mevkiine koyması ile kabil olacaktır. Varacağınız müsbet neticeler, çalışmalarımız için değerli kaynaklar teşkil edecektir. Bu yardımlarınızdan dolayı sizlere peşinen teşekkür etmekten ve muvaffakiyetinizi şimdiden ilân tebşirden büyük haz duyuyorum.»

Çalışma mevzuatımızın bünyesinin her gün biraz daha genişlemekte ve tekâmül etmekte, tatbik sahasının büyük bir hızla genişlemekte olduğunu belirten Vekil Hayrettin Erkmen, bu mesut vakıayı ekonomik, demokratik ve sosyal inkişafımıza borçlu bulunduğumuzu ifade etmiş, günlük hayatta sayısız misalleri iftiharla müşahede edilen ve birbirlerine sımsıkı bağlı bulunan inkişaflar serisinin güzel yurdumuzu ve asil milletimizi mesul bir istikbale doğru süratle ve emniyetle seyrettirdiğinde kimsenin aslâ şüphesi olmadığını, çalışma mevzuatının tatbik sahasının genişleme süratine bir misal olmak üzere sadece iki rakamı meclisin ıttilaına arzedeceğini bildirerek demiştir ki:

İş ihtilâfını niçin açıyoruz?

(Baş tarafı 1 de)

la beraber yüzlerce san'atkâr işçimizin, keza saat ücretleri düşüktür. Bugün bazı iş yerlerinden asgari saat ücreti 56 kuruş olduğu halde atölyede freze ustalığına çıkmış bir işçimizin saat ücreti hâlâ 52.5 kuruştur. Kısa olarak verdiğimiz şu misaller iş veren veklleri̇mizcede malûmdur. Vâkaa geçen sene gelişi güzel işçilerimizin bir kısmına zam yapıldı ise de bu zamdan da 700 işçimiz mahrum bırakıldı.

Muallâkta kalan taleplerimizden sonuncusu ise akort talimatnamesinin tâdilidir. Beş ay evvel iş veren vekillerimize mezkûr talimatnamenin dokuzuncu maddesi mucibince yaptığımız yazılı müracaata hâlâ müspet bir cevap verilmeyişi bizleri gerçekten çok üzdü. Zira iki tarafın yapmış olduğu bu anlaşma talimatnamenin tâdili hususunda iki tarafa da hak tanınmış idi. Şayet böyle bir tâdilâtın işveren vekillerimiz istemiş olsaydı bu iş bu kadar gecikir miydi? Hiç zannetmiyoruz.

Bu böyle olduğu halde sendikamız daima her şeyi iyi niyetle mütalâa etmiş ve etmektedir. Tabiî bununda bir hududu var. İşçilerimizin malî ve maddî durumları malûm. Bunun için bir gün bizde bu hududtan dışarı çıkıp haklarımızı kanun yolu ile halletme şekline dökünce maalesef o zaman da iş veren vekillerimiz bizlere sitemde bulunuyorlar. Niçin bu yola saptınız? Eğer bunu yapmasaydınız şöyle olacaktı veyahut böyle anlaşacaktık. Gibi sözler söylüyorlar.

Bütün maddi sıkıntıları manevi sinesine çekip sabır ve metanetin en büyüğünü gösteren işçilerimizin daha fazla beklemeğe acaba tahammülleri var mı? Vakaa o temiz ve vatan sever işçi, çok şükür Allahıma bir lokma ekmek yiyorum diyor, amma onu biraz daha milli refaa doğru adım attırmak iş verenlerimizin de millî vazifesi olduğunu zannediyoruz. Evet iş verenlerimizin vazifesi, işçilerimizinde en tabii hakkıdır.

Gönül isterki, daima taleplerimizi hiç bir tarafa aksettirmeden işveren vekilllerimizle hâlledip iş yerimizde karşılıklı hüsnüniyetin daima devam ettirilmesidir. Atî için bizler, bu hüsnüniyetin iş yerimizde yerini alacağını emin bulunmakla beraber bu gün içn işçilerimiz, teşkilâtına son sözü söylüyor: Prim, zam, ve akort tarifelerinin tâdili isteklerimizi adalet terazisinde tartacak olan hakem hey'etlerinin huzuruna götürünüz... Muvaffakyet Allahtan...

Yazan : Hüseyin KARA

Cam - İş de spor

Yazan :
Dr. Naci BUÇUKOĞLU
Paşabahçe G. Kulübünden 54 Kg Türkiye Şampiyonu
Hayri Kuru.

BOKS

Paşabahçe Gençlik Kulubü ve Güreşten sonra Boksda da çalışmağa başlamıştır.

54 kilo Türkiye Şampiyonu Hayri Kuru tarafından hafta da 3 defa Güreş salonunda muntazam çalışmaktadırlar.

23.1.954 tarihinde Şişli kulübünde tertiplenen «Pakarat Kupası» Boks maçlarına iştirak ederek 1 — Birincilik 2 — İkincilik ve 3 — Üçüncülük alarak yapılan müsabakaların takım tasnifinde Elektrik birinci, Paşabahçe ikinci (Galatasaray üçüncü) olmuşlardır.

6 ve 7 Şubat tarihlerinde Galatasaray kulubünde yapılan Küçük Kemal kupasında aynı takımla iştirak etmiştir. (Bu müsabakalarda 1 — birincilik 1 — ikincilik ve 2 — üçüncülük alarak takım tasnifinde Elektrik birinci G. saray ikinci. Paşabahçe üçüncü olmuşlardır.

9 Subat 954 tarihinde çıkan Türkiye Spor gazetesi Paşabahçe boksörleri hakkında şunları yazmıştır:

Tam amatörce bir zihniyetle doğsen Paşabahçeli boksörler (Merhum Küçük Kemal Kupası) maçlarında büyük bir sempati topladılar. Kara, kışa, fırtınaya aldırmadan Paşabahçeden sırf maç icin İstanbula inen hakiki manasında amatör bu sporcuların efendi hareketleri tebrike değer cinstendi. Paşabahçenin mütevazı sporcularına şimdiden başarılar dilerim..)

Paşabahçe Gençlik Kulübünün idare hey'eti bu branşta pek fazla önem verdiği için bende tebrik ederim. Ve ilerde daha iyi neticeler almaları ile muvaffakiyetler dilerim.

Kıymetli Boksör Hayri Kuru

GÜREŞ

Paşabahçe Gençlik Kulübünün güreşçileri Fatih Güreş kulübünde yapılan Ferdi Grekoromen güreş müsabakalarında 52 kiloda Sadi Kaya Üçüncü ve 62 kiloda Muzaffer Özdemir 2 inci olmuşlardır.

23 ve 24 Ocak tarihinde yapılan İstanbul Bölge birinciliğine iştirak edilmiştir. Serbest sitilde yapılan bu güreşlerde takımımız ancak dömifinale kadar gelmeğe muvaffak olmuştur.

FUTBOL

Paşabahçe Futbol takımı şimdiye kadar 5 maç yapmıştır. Bu maçlarda 2 galibiyet 2 beraberlik 1 mağlubiyet 12 takım arasında 7 puvan ile henüz üçüncü durumdadır. Bundan sonraki maçlarda iyi neticeler aldığı takdirde daha iyi bir duruma yükselecektir.

Dr.N.B.

Vekilin kapanış nutku

(Baş tarafı 2 de)

tiniz yakinen görülecektir. Aldanmadığımı görmekle bahtiyarım. Ve Türk iş hayatının şuurlu elemanları olan işverenlerimizle işçilerimizin bir kere daha gösterdikleri anlayış, sevgi, hürmet ve vefa hislerini öğrenmekten ayrıca zevk duyuyorum.

Arkadaşlarım,

Çalışma Meclisini bir mübareze sahnesi, sahası, zannedenlerin ne derece aldanmış olduklarını sarahatle ve kat'iyetle gösterdiniz. Türk işçisinin daima vefalı, ciddi, uyanık ve vatanperver olduğunu, Türk işvereninin işine olduğu kadar ve ondan fazla vatanına bağlı, her şeyden evvel vatanına bağlı ve işçisini seven bir işveren olduğunu ve nihayet hükûmetin âmme hizmetlerini ihtiyaçlara ve icaplara en uygun şekilde ayarlanmayı şiar edinmiş bir organ olduğuna inanarak Çalışma Meclisinin çağrılmasında yurt hesabına büyük fayda olacağı neticesine vardık.

Hakikaten memleketimizde Çalışma Meclisinin güzel bir an'anesini tesis ettiniz. Daha ilerde gelecek, toplanacak Çalışma Meclislerinin bundan mükemmel olacağını tahmin etmiyorum, gene böyle olacak, gene mükemmel olacak, başka mevzular görüşülecek.

Güzel an'aneler tesis ettiniz ve yerinde, faydalı kararlar aldınız. Gündeme dahil bütün meselelerde hakikaten bizim işimizi kolaylaştıracak fikirler verdiniz, ışıklar tuttunuz. Öyle an oluyor ki, konuşanların işveren veya işçi olduğunu tefrik etmek imkânsızdı.

Birçok kararlarınızı ittifakla ittihaz ettiniz. Bu neticeler memleketimizde millî tesanüdün ne mertebe perçinlenmiş ve nasıl bölünmez bir kitle halinde memleketimiz üzerinde uyanız ve çalışkan bir milletin yaşadığının en beliğ, en bariz, en heyecan verici ve en iftihar verici bir misalini daha verdiniz.

Burada memleketimizin iktisadî realitelerine ve yürüyen, koşan hayatımıza yeni formüller vermek için birbirinizle rol değiştirerek çalıştınız. Zaman, zaman münakaşalar hararetlendiyse bu sadece içinizde bulunan fikir istiklâlinin ve fikrini, kanaatini müdafaa etme cesaretinin bir tezahürü, tecellisi oldu. Ve bundan da Meclisiniz için hayırlı, başarılı neticeler doğdu.

Eser bütündür. Siz başladınız, sizler ve sizin gibi düşünen, sizin gibi konuşan, sizin gibi hizmet eden arkadaşlarınız devam edecekler ve her halûkârda bu meclis daima hürmetle yâdedilecektir.

İş hayatınızın en mudil meselelerine el attınız. Meseleleri, birbirinden irtibatını kaybetmeden mütalâa ettiniz, müzakere ettiniz ve kabiliyeti tatbikiyesi yüksek kararlara vardınız.

Verdiğiniz kararlar sizin için, memleket için hayırlı, ümit verici başlangıçlar olacaktır. Esasen yurdumuzda başka memleketlerin asırlar boyunca katedemediği mesafe kısacık seneler içinde katedilmektedir. Bu her sahada olduğu gibi bilhassa sosyal sahada da böyledir.

Mazisi üç beş seneyle ölçülen sendikacılık hayatımızın nasıl işverenle işçiyi karşı karşıya getirip beraber çalıştırmağa muvaffak olduğunu görmek insana iftihar veriyor. Emsalini başka memleketler tarihinde görmek mümkün olmayan bu neticenin azametini teslim etmek lâzım.

Hakikaten asırlar boyunca sadece cidâl içinde geçen bir münasebet manzumesinden sonra işçi ve işveren başka meleketlerde yan yana, karşı karşıya ancak bugün konuşurken biz daha ilk adımımızda birbirimizi severek, sayarak, birbirimizin dilinden anlıyarak ihtiyaçlarına cevap vermekten zevk duyarak çalışmaya başlamış bulunuyoruz.

Sendikamız gelişecektir. Gelişmelidir. Sizler yan yana çalışacaksınız. Çalışmalısınız. Memleket bu işbirliğimizden istifade ediyor ve edecektir.

Sosyal meseleler üzerine tuttuğumuz parlak ışıklardan gösterdiğiniz anlayış ve işbirliği zihniyetinden ve nihayet bütün kıymetli kararlarınızla bize temin ettiğiniz yardımlarınızdan teşkilâtım adına şükranlarımı kabul etmenizi rica ederim.

Kararlarınız memleket için hayırlı, yolunuz daima nurlu olsun sevgili arkadaşlarım.»

Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in yaptığı bu konuşma şiddetli tezahürata vesile olmuş ve alkışlar arasında kürsüden inmiştir.

Çalışma meclisi

(Baş tarafı 1 de)

Müddeti muayyen olan iş akitlerinde iş aramak için işçiye gayri muayyen müddetli akitlerde olduğu gibi ihbar tazminatı karşılığı izin verilmesine.

Hususi kanunlarla kurulmuş olan tekaüt sandığına bağlı kimselerin ihtiyarlık sigortasına bağlı işçilerin faydalandığı haklardan istifade ettirilmeleri

İşverenler için büyük bir ehemmiyet areden kıdem haklarının her yıl için ayrı bir fon hesabında toplanması ve şahıslar adına bir bankaya yatırılması ve bu fonun umumi masraflara dahil edilmesi için Maliye Bakanlığı nezdinde teşebbüse geçilmesine.

İş Kanununun 16 ncı maddesinde zarar iras eden işçi eğer bu zararı ödemeyi taahhüt ederse işine devam etmesine.

Hastalık sigortalarının devam etmediği yerlerde sigortanın tanıdığı hastalık süresinin muteber eddedilmesine.

Bu arada muvakkat işçilerin daimi iş yerlerine alınması hususları karara bağlanmıştır.

Kollektif mukaveleler mevzuunda Çalışma Vekâletinin tesbit ettiği esaslar dahilinde bir kanun lâyihası hazırlanacaktır.

Asgari ücret meselesinde mahalli komisyonların teşekkül tarzı değiştirilmiştir. Ayrıca günlük vaziyeti aksettiren doğru istatistiklerin yapılması ve asgari ücretlerin bu esasa göre istatistiki malûmata dayanarak ayarlanması.

Hazırlık devresinde asgari ücretin tatbikine karar verilen mahallerde faaliyetin devamına karar verilmiştir

Ayrıca hey'eti umumiye İş Kanununun bir kişiye kadar teşmiline ve ayrıca iş yeri taksime tabi tutulsa dahi hangi hallerde taksimin muteber addedileceği tesbit edilmiştir. İş saatlerinin günde 8 saatten fazla olmamasına dair karar ittihas edilmiş olup kongre çalışmaları yukarda da arz ettiğim veçhile sosyal hayatımızın gelişmesinde büyük bir çığır açmış işçi ve işverenler menfaatine müsbet kararların iddihası her iki zümrenin de istikbale emin nazarlarla bakmasına vesile olmuş keza güvenç yaratan Çalışma Bakanımızın çok veciz kapanış nutku kalplerde ferahlık ve huzur sağlamıştır.

Cemil GİDER

Asgarî Ücret Nizamnamesi

Bu kanunî tedbirler yanında, iş hayatının tanzimi, sosyal adaletin ve çalışma mevzuatı müessiriyetinin temini maksadiyle yapılan idarî tasarruf ve ittihaz olunan kararlardan da bahseden Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen, 1951 yılında ısdar olunan asgarî ücret nizamnamesinin genişliyen bir tatbik sahası bulunduğunu, iş teftişleri nizamnamesinin intaç edildiğini, iş emniyeti ve işçi sağlığı ile alâkalı nizamnamelerden parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerle çalışan işyerlerinde alınacak tedbirler hakkında, maden işletmelerinde alınacak tedbirler hakkında, gebe ve emzikli kadınların çalıştırma şartları ile emzirme kreşleri hakkındaki nizamnamelerin tatbik mevkiine konduğunu, nihayet işçi sağlığı, iş emniyeti ve istikrarı ile çözülmez şekilde bağlı bulunan işçi meskenleri inşasına dair karar ve faaliyetlerin herkesin malûmu olduğunu ifade ederek sözlerini şöyle bitirmiştir:

Muhterem delege arkadaşlarım:

Bütün bu tedbirlerin ittihazında ölçümüz, iş hayatının tanzimi, menfaatlerinin müşterek bulunduğuna inandığımız emek ve sermaye unsurları arasında ahenk ve muvazene tesisidir. İktisadî imkânları sosyal icaplar lehine zorlamağı aslâ caiz görmemekteyiz. Böyle bir hareket tarzının anti ekonomik olduğu kadar anti sosyal olacağına da inanıyorum.

İlmin ve tecrübelerin ışığı altında, hükûmet, işveren ve işçi arasında tam bir itimat ve ahenk tesis etmek kararında ve yolundayız. Hükûmet olarak Türk işçisinin vefasına ve Türk işverenin anlayışına müteşekkriiz. Vefa, anlayış ve işbirliği zihniyetlerinin bir kere daha ve kuvvetle tezahür edeceğine inandığım meclisinize başarılar diler, muhterem heyetinizi hürmetle selâmlarım.»

1950 yılı sonunda iş kanununa tâbi işyerleri sayısı 9127 ve buralarda çalışan işçi vatandaşlarımızın adedi 374 bin iken, 1953 yılı sonunda işyerleri sayısı 17550 ve işçi sayısı ise 557 bine baliğ olmuştur. Sayıları günden güne kabaran işçi vatandaşlarımızın hayat seviyelerinin de memnunluk verici bir yükselme içinde bulunduğunu yine rakamlar ifadesiyle arzetmek isterim. Filhakika memleketimizin işçi kesafeti bölgelerinde yaptığımız anketler, işçi ücretleri umumi vasatisinin 1950 yılına nazaran %31 nisbetinde yükselmiş bulunduğu göstermektedir.

İş ve işveren olarak bilfiil yarattığımız ve yaşadığımız bu inkişafın doğurduğu yeni ihtiyaçlar bir taraftan kanuni, diğer taraftan idari tedbirlere mevzu olmaktadır. Bu cümleden olmak üzere, sosyal adaletin bir tecellisi olan ücretli hafta tatili kanununa ilâveten ve ayni prensibe dayanarak, ücretli yıllık izin kanun lâyihasını hazırlamış bulunmaktayız. Umumi esasları hakkında mütalâanızı istediğiniz bu lâyihanın Büyük Millet Meclisinin bu faaliyet devresinde müzakere mevzuu olmasını temine çalışacağız. Diğer taraftan, Deniş İş Kanunu lâyihanız, Büyük Millet Meclisinde görüşülmektedir. Ayrıca iş kanunumuzun tahkim sistemini tâdil ve ıslâh eden lâyiha ile, umumi hastalık ve ihtiyarlık Sigortaları kanunlarında derpiş ettiğimiz tadilâta ait lâyihaları da Büyük Millet Meclisine intikal ettirmiş bulunuyoruz.